

MAGYAR ÁLLATORVOSOK LAPJA

Hungarian Veterinary Journal

Vol. 146. No. 11. - Budapest, November 2024

Established by Prof. B. Nádaskay, 1878

A Debreceni Állategészségügyi Intézet alapító okirata 1949-ből

LÓ

A tendon prepubicus szakadása vemhes kancában: két klinikai eset bemutatása

TAKARMÁNYOZÁSTAN

A közepes szénláncú zsírsavak és trigliceridek a baromfi- és sertés-takarmányozásban

ÁLLATVÉDELEM

Állatorvosi hivatás az állattartó szerint

Az ebrendészeti telepek működtetésének állatvédelmi vonatkozásai

BESZÁMOLÓ

75 éve létesítették a Debreceni Állategészségügyi Intézetet

AKADÉMIAI BESZÁMOLÓK

Parazitológia, Állattan és Halkórtan

Földművelésügyi Miniszter
Budapest, V. Kossuth L. tér 11.
Tel: 122-750. Postahiv. Bp. 55.

Tárgy: Állategészségügyi intézet
létesítése Debrecen thj.
városban.

8605-185.400/1949. II. 2. b.

Alispán urnak,

Gyula, Berettyóújfalú, Debrecen, Nyíregyháza, Mátészalka, Sátoraljaujhely

Polgármester urnak,

Békéscsaba, Debrecen.

Értesitem Alispán, Polgármester Urat, hogy az 1928. évi XIX. tc. 1. §-ában nyert felhatalmazás alapján kiadott fenti számú rendelettel Debrecen thj. városban / Szécsényi-u. 94. sz. alatt / állategészségügyi intézetet létesítettem. Az intézet 1949. évi február hó 1-én kezd meg működését.

Az intézet működése Békés, Bihar, Hajdu, Szabolcs, Szatmár-Bereg és Zemplén vármegyék, valamint Békéscsaba és Debrecen thj. városok területére terjed ki.

Az intézet ügykörébe tartozik mindazoknak a vizsgálatoknak elvégzése, amelyek a gyakorlatban működő állatorvosok munkakörét meghaladják, így különösen:

1./ a bejelentés kötelezettsége alá eső fertőző állatbetegségek vagy ezek gyanúja esetében hivatalból szükséges vagy magánfelek által kért vizsgálatok és felülvizsgálatok végzése;

2./ vemetség gyanúja esetében az agyvélő kórszövettani vizsgálata és a kísérletes állatoltás;

3./ a bejelentés kötelezettsége alá eső állatbetegségeknél a váladékok / tej, hörgőváladék, geny, stb. / és ürülékek / vizelet, bélsár, stb. / bakteriológiai és parazitológiai vizsgálata valamint a víz, a takarmányok és egyéb anyagok vizsgálata;

4./ a bejelentés kötelezettsége alá eső állatbetegségeknél a serológiai vizsgálat;

5./ a bejelentés kötelezettsége alá nem eső betegségek esetében hulláknak, vérnek, váladéknak, bélsárnak, vizeletnek, viznek, takarmánynak, stb. kórbonctani / kórszövettani /, bakteriológiai, serológiai és parazitológiai vizsgálata;

6./ kutatómunka, különösen a fertőző állatbetegségek oktanának és az ellenük való védekezés módjának kiderítésére irányuló tudományos vizsgálatokra.

Az intézetben végzett vizsgálatok díjazása tekintetében a 23.800/1946. F.M. számú rendeletnek / megjelent a Magyar Közlöny 1946. évi augusztus hó 11.-i 182. számában / rendelkezései irányadók.

mm
HAJDÚ-BIHAR
MEGYEI LEVÉLTÁRA

LÓ / EQUINE

- 643. Farkas Á. K., Horti K., Tóth B.: A tendon prepubicus szakadása vemhes kancában: két klinikai eset bemutatása**

Á. K. Farkas, K. Horti, B. Tóth: *Prepubic tendon rupture in the pregnant mare: two clinical case reports*

TAKARMÁNYOZÁSTAN / ANIMAL NUTRITION

- 651. Hetényi N., Bersényi A., Hullár I.: A közepes szénláncú zsírsavak és trigliceridek élettani hatásai, valamint lehetséges felhasználásuk a baromfi- és sertéstakarmányozásban**

Irodalmi összefoglaló
N. Hetényi, A. Bersényi, I. Hullár: *Physiological effects of medium-chain fatty acids and triglycerides as well as their potential application in poultry and swine nutrition*
Literature review

ÁLLATVÉDELEM / ANIMAL PROTECTION

- 663. Gyurman Cs., Kiss A., Korsós G., Fodor K.: Állatorvosi hivatás az állattartó szerint**

Cs. Gyurman, A. Kiss, G. Korsós, K. Fodor: *Veterinary profession through the eyes of animal owners*

- 677. Lénárt L., Kiss A., Bozsó D., Fodor K., Korsós G.: Az ebrendészeti telepek működtetésének állatvédelmi vonatkozásai**

L. Lénárt, A. Kiss, D. Bozsó, K. Fodor, G. Korsós: *Animal welfare aspects of dog pound operation*

BESZÁMOLÓ

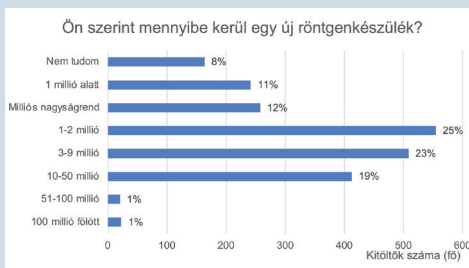
- 696. 75 éve létesítették a Debreceni Állategészségügyi Intézetet**

AKADÉMIAI BESZÁMOLÓK

- 701. Parazitológia, Állattan és Halkórtan**

649. Hasalji ödéma lóban

670. Új röntgenkészülék ára a tulajdonosok szerint

688. Csoportos kifutó egy ebrendészeti telepen

699. 75 éves a Debreceni Állategészségügyi Intézet

A folyóiratot indexeli és referálja/The journal is indexed and abstracted by: CAB Abstracts (CABI), Science Citation Index Expanded, Zoological Record, BIOSIS previews (Thomson Reuters), Scopus (Elsevier).

Tartalom/Contents: Current Contents – Agriculture, Biology & Environmental Sciences (Thomson Reuters)

Ingyenes mutatószám kérhető a főszerkesztőtől/Free sample copies are available from the editor-in-chief: H-1078 Budapest, István utca 2. Hungary

Megrendelhető a fenti címen a szerkesztőségtől/Subscription orders to the Editorial Office (address above)

*** Internet address

(English contents pages, subscription price, etc.)
<http://www.univet.hu/mal>

Egy szaklap indulásához

1780-ban jelent meg az első magyar hírlap, a Magyar Hírmondó, 1787-ben pedig elindult a magyar állatorvosi oktatás. A következő 100 esztendő a folyóirat-kiadásban és az állatorvosi szakma fejlődésében sem szűkölködött mérföldkövekben.

A XIX. században a magyar újságok száma egyre növekedett. Idősebb SZINYEI JÓZSEFNEK, a kor kiemelkedő bibliográfusának összeállításai alapján 1854-ben 20, 1867-ben 80, 1873-ban már 201 magyar folyóirat jelent meg.

Az új folyóirat első lapszámának kiadása előtt DR. NÁDASKAY BÉLA szerkesztő előfizetési felhívásokat küldött szét a különböző sajtóorgánumnak, hogy a felhívás közzétételével informálja az érdekelteket az új állatorvosi szakkiadvány közelgő megjelenéséről, ill. előfizetési bázist gyűjtsön a lap megjelenítéséhez.

A Veterinarius kezdetéről több közlemény született már, éppen ezért most célunk, hogy betekintést nyújtsunk abba, mit írtak más korabeli lapok a még meg sem jelent szakkiadványról.

1877 októberének végén MÁDAY LIZDOR a Földmívelési érdekeinkben a következőkkel ajánlotta olvasói figyelmébe az új lapot: "Örömmel üdvözljük ezen úttörőt a szakma egy eddig miveletlen maradt ágában, figyelemmel fogjuk kísérni működését, melyről melegen óhajtjuk, hogy minél sikeresebb legyen." A tudományos fellendülés ezen szakaszában már egy szakterület sem lehetett meg nemzeti nyelvű szakfolyóirat nélkül, amely lehetővé teszi, hogy szakemberei saját anyanyelvükön mondhassák el tapasztalataikat, oszthassák meg kutatási eredményeiket és olvashassanak mások munkásságáról egy rendszeresen megjelenő folyóiratban.

A Hon című folyóirat az "illető szakférfiak" figyelmébe ajánlja az új lapot, kiemelve, hogy a cikkek szövegét magyarázó rajzok fogják kiegészíteni. A Fővárosi Lapok azzal hívja fel olvasói figyelmét az új szakkiadványra, hogy abban az állatorvosok mellett az állattenyésztés és -tartás témaköréi is fókuszba kerülnek. A Miskolc c. folyóirat, amelynek olvasóközönségében az állatorvosok mellett szép számmal voltak gazdálkodók is, nekik is ajánlja az újonnan induló periodikát.

Újabb szemponttal találkozhatunk az Egyetértés c. lapban, amely az állatorvosi szakirodalom új, hazai felületének megjelenése kapcsán kiemelte, hogy ez az "országban elszáradt működő szaktársak közötti kapcsolat" fog alkotni.

Az eddig ismertettett beszámolóban és felhívásokban a tartalom, a forma és a szakterület egységisége is felmerült az új lap olvasása, megrendelése mellett szóló érveként. Mindezeket jól kiegészíti az, amit a Gyógyászat november végi számában írtak NÁDASKAY PROFESZSZOR kapcsán, nevezetesen, hogy a szerkesztő "jeles szakképessége és ismert buzgósága" önmagában "elég biztosíték arra, hogy a megindított lapja elé tűzött feladatot meg is oldja."

Ma már tudjuk, hogy a Gyógyászat korabeli jóvendőlése beteljesedett és az első szerkesztő, PROF. NÁDASKAY BÉLA és munkatársai egy olyan folyóirat alapjait tették le, amely lassan 150 éve kapcsolódási pont és információforrás minden magyar állatorvos számára.

Winkler Bea

FŐSZERKESZTŐ / EDITOR-IN-CHIEF

Dr. BALKÁ Gyula

SZERKESZTŐBIZOTTSÁG / EDITORIAL BOARD

Dr. Abonyi Tamás

Dr. Balka Gyula (elnök), Dr. Bándy Pál

Dr. Bíró Ferenc, Dr. Bodó Gábor

Dr. Búza László, Dr. Dunay Miklós Pál

Dr. Farkas Róbert, Dr. Fekete Sándor György

Dr. Fodor László, Dr. Gál János

Dr. Gálfi Péter, Dr. Gönczi Gábor

Dr. Jakab Csaba, Dr. Jerzsele Ákos

Dr. Korzenszky Emőd, Dr. Laczay Péter

Dr. Magyar Tibor, Dr. Manczur Ferenc

Dr. Molnár Viktor, Dr. Nagy Béla

Dr. Nemes Imre, Dr. Németh Tibor

Dr. Ózsvári László, †Dr. Sályi Gábor

Dr. Seregi János, Dr. Solti László

Dr. Sótonyi Péter, Dr. Szieberth István

Dr. Tóth Balázs, †Dr. Tuboly Tamás

Dr. Varga János, †Dr. Vetési Ferenc

Dr. Visnyei László, Dr. Vörös Károly

SZERKESZTŐSÉGI TITKÁR

Tóth Zsuzsanna

SZERKESZTŐSÉG / EDITORIAL OFFICE

H-1078 Budapest, István u. 2. Hungary

Levélcím: 1400 Budapest 7. Pf. 2.

Telefon/fax: (36-1) 341-3023

Internet: <http://www.univet.hu/mal>

E-mail: mal@univet.hu

KIADÓ / PUBLISHER

Herman Ottó Intézet Nonprofit Kft.

H-1223 Budapest, Park u. 2.

Telefon: (36-1) 362-8130

Telefax: (36-1) 362-8104

Internet: www.agrarlapok.hu

E-mail: info@agrarlapok.hu

Felelős kiadó: Füredi Kornél ügyvezető

HIRDETÉSEK FELVÉTELE

Telefon: (36-70) 232-4231, (36-1) 362-8130

Telefax: (36-1) 470-0410

E-mail: info@agrarlapok.hu

Minden jog fenntartva. A lapból értesítéseket átvenni csak a Magyar Állatorvosok Lapjára való hivatkozással lehet. A hirdetések és egyéb reklámkiadványok tartalmáért a kiadó felelősséget nem vállal.

LAPTERV

made by zwoelf – www.zwoelf.hu

TERVEZŐSZERKESZTŐ

Kismarosai Réka

NYOMDAI KIVITELEZÉS:

Séd Nyomda, Szekszárd

INDEX: 25531

HU ISSN 0025-004X (Nyomtatott)

HU 3003-9924 ISSN (Online)

A KIADÁST TÁMOGATJA (SPONSORED BY)

Agrárminisztérium

MTA Könyv- és Folyóiratkiadó Bizottsága

LAPTULAJDONOS

KIADÓ

Prepubic tendon rupture in
the pregnant mare:
two clinical case reports

Á. K. Farkas^{1*}
K. Horti²
B. Tóth²

1. Argo-Vet Állatgyógyászati Kft.,
1149 Budapest, Pósa Lajos utca 33/b

2. Equi-Med Kft.,
Héreg

*e-mail: argovetkft@gmail.com

A tendon prepubicus szakadása vemhes kancában: két klinikai eset bemutatása

Farkas Ágnes Klára^{1*}, Horti Klára², Tóth Balázs²

ÖSSZEFOGLALÁS

A szerzők a szakirodalmi áttekintést követően két *tendon prepubicus* szakadással diagnosztizált vemhes kanca kórelfolyását mutatják be. Mindkét lónál a vemhesség utolsó harmadában jelentkeztek a tünetek. A diagnózis felállítására a kórelőzmény, a fizikális vizsgálat és a kiegészítő diagnosztikai vizsgálatok alapján került sor. Mindkét kancánál jelentkeztek a kórképre jellemző tünetek: kifejezett hasalji ödéma, emelkedett pulzusszám, bágyság, nehezített mozgás. Transzabdominalis ultrahang vizsgálat során mindkét esetben az egyenes hasizom caudalis részén jelentős szövetközi folyadékfelhalmozódásra utaló szonográfiai jelek voltak láthatók. Mindkét esetben a spontán beindult ellés során ellési segítségnyújtásra volt szükség, és mindkét csikó halva született. A fájdalomcsillapító és gyulladáscsökkentő kezelés, valamint a haskötés felhelyezése mellett is egyre erősödő, csillapíthatatlan fájdalom miatt mindkét kanca végleges elaltatásra került.

SUMMARY

Background: The prepubic tendon rupture is a rare condition of the late pregnant mare. The condition is difficult to manage, and results in high-risk pregnancy with dystocia. Rupture of the prepubic tendon in mare is not a surgical condition. Mares with complete rupture of the prepubic tendon carry a poor prognosis. Preterm foals have grave prognosis for survival, while near term foals may survive with intensive care.

Objectives: The aim of the current report was to review the published data and describe the clinical findings, treatment and outcome of horses diagnosed with prepubic tendon rupture.

Materials and Methods: Two horses were diagnosed with prepubic tendon rupture based on history, physical examination and abdominal ultrasonography. The horses were treated conservatively with stall rest, abdominal support, antiinflammatories and opioids. One case was referred at the Department and Clinic of Equine Medicine, University of Veterinary Medicine Budapest. The other mare was treated on-site.

Results and Discussion: The mares started to show clinical signs at the end of the last trimester (316 and 335 days). The mares were reluctant to move and showed mild colic signs. The heart rate was elevated in both cases (68 bpm and 72 bpm). The mares exhibited substantial ventral edema extending from the udder to the xyphoid cartilage. During the abdominal ultrasound examination, sonographic signs of marked interstitial fluid accumulation were visible in the caudal part of the rectus abdominis muscle in both cases. In one case, bloody exudate was oozing from the teats. The horses went into labour spontaneously at day 318 and 340 of pregnancy with apparent dystocia and assistance was required during foaling. Both foals were still-born. The mares were euthanased few days after the parturition because of uncontrollable pain, progression of rupture and circulatory decompensation.

Physiological effects of medium-chain fatty acids and triglycerides as well as their potential application in poultry and swine nutrition

Literature review

N. Hetényi*
A. Bersényi
I. Hullár

Állatorvostudományi
Egyetem, Állattenyésztési,
Takarmányozástani
és Laborállat-tudományi Intézet,
Takarmányozástani és Klinikai
Dietetikai Tanszék,
H-1078 Budapest, István u. 2.

*e-mail: hetenyi.nikoletta@univet.hu

TAKARMÁNYOZÁSTAN

A közepes szénláncú zsírsavak és trigliceridek élettani hatásai, valamint lehetséges felhasználásuk a baromfi- és sertéstakarmányozásban Irodalmi összefoglaló

Hetényi Nikoletta*, Bersényi András, Hullár István

ÖSSZEFOGLALÁS

A szerzők célja a közepes szénláncú (C6–12, kaprolsav, kaprinsav, kaprilsav és laurinsav) zsírsavak (MCFA: Medium-chain fatty acid) és trigliceridek (MCT: Medium-chain triglycerides) élettani hatásainak áttekintése és gyakorlati alkalmazási lehetőségeinek bemutatása a sertés- és baromfitakarmányozásban. Az MCFA-k hatékonyak lehetnek baktériumok (pl. *Staphylococcus* spp., *Streptococcus* spp., *E. coli*, *Salmonella* spp.), vírusok (pl. sertések járványos hasmenésének vírusa, afrikai sertéspestis), gombák (pl. *Candida albicans*) és paraziták (pl. *Cryptosporidium parvum*) ellen is. Hatással vannak a zsír- és szénhidrát-anyagcserére, valamint a bélmikrobiótára és -morfológiára.

SUMMARY

The medium-chain fatty acids (MCFA), having 6-12 carbon atoms (caproic acid, caprylic acid, capric acid, and lauric acid) are esterified to a glycerol backbone forming the medium-chain-triglycerides (MCT). Coconut oil, palm/palm kernel oil, and fat of the black soldier fly larvae (*Hermetia illucens*) are rich in these fatty acids. MCFAs/MCTs display antibacterial activity against e.g. *Staphylococcus aureus*, *Mycobacterium tuberculosis*, *Escherichia coli*, *Salmonella* Typhimurium, *Clostridium perfringens*, *Pseudomonas aeruginosa*, however, the *in vivo* results are contradictory. Accordingly, MCFAs have an impact on the gut microbiota. The antiviral effects are less investigated, but *in vitro* MCFAs showed antiviral activity against Porcine Epidemic Diarrhoea Virus, African Swine Fever and Vesicular Stomatitis Virus. MCFAs are not effective against non-enveloped viruses. They also have antifungal activity against *Candida albicans*, *Aspergillus niger*, and *Fusarium* spp. MCFAs have shorter chain lengths, bile is not needed for their hydrolysis, thus they are directly transported via the hepatic portal vein to the liver. MCFAs can enter the mitochondria without L-carnitine, accordingly, they are quickly metabolized in the body serving as an immediate energy source. MCFAs are anti-inflammatory and can improve gut morphology (e.g.: the number of goblet cells and the intestinal villi height increases) and the gut barrier. MCFAs improve insulin sensitivity and can improve cognitive function and have anti-convulsant effects in epileptic patients. Studies on poultries and pigs showed that MCT supplementation (0.25–15% in the diet) might improve weight gain, feed conversion ratio, gut microbiota, and gut morphology. However, the results of *in vivo* experiments are contradictory; no adverse effects were shown. A higher (>8%) inclusion level of MCFAs decreases the palatability of the feed and, accordingly, leads to lower feed intake. Further animal studies are needed to determine the optimal inclusion rate of MCFA/MCT.

Veterinary profession
through the eyes
of animal owners

Cs. Gyurman¹
A. Kiss²
G. Korsós²
K. Fodor^{2*}

Állatorvosi hivatás az állattartó szerint

Gyurman Csenge¹, Kiss Annamária², Korsós Gabriella², Fodor Kinga^{2*}

1. Chris Pet Center
Állatorvosi rendelő,
H-2760 Nagykáta,
Petőfi Sándor út 2/b

2. Állatorvostudományi Egyetem,
Laborállat-tudományi és
Állatvédelmi Tanszék,
Budapest

*e-mail: fodor.kinga@univet.hu

ÖSSZEFOGLALÁS

A szerzők felmérést készítettek a magyarországi állattartók ismereteiről az állatorvosi munka körülményeivel, és az állatorvosképzéssel kapcsolatban. Az online kérdőívre 2311 kitöltés érkezett, amelyből sok fontos és érdekes adat került elemzésre. Az eredmények alapján látható, hogy bizonyos területeken jelentősen hiányosak az állattartók ismeretei az állatorvosi képzéssel és munkával kapcsolatban. A felmérés eredményei felhasználhatók az állattartók tájékoztatására, a velük való kommunikáció fejlesztésére, ezáltal formálható a meglátásuk, növelhető elégedettségük, csökkenthető az állatorvost érő stressz és növelhető a praxis bevétele.

SUMMARY

Background: One of the major stressors for veterinarians is animal owners and communication with them. However, we can reduce this stress factor by knowing what to expect from pet owners and how to deal with potential emerging situations. If we know that the anxiety or distrust of pet owners may be due to their lack of knowledge, or we know what influences their satisfaction. With proper communication, we can reduce both the owner's irritation and we can even turn the interaction into a positive one.

Objectives: The aim of the research is to assess the knowledge and opinions of Hungarian animal keepers about the education of veterinarians and certain conditions of veterinary work. Furthermore to examine how their knowledge and opinions influence their satisfaction about veterinary care.

Materials and Methods: The survey was performed with an online questionnaire and 2311 useful answers were received. Because of this large sample it is possible to reach comprehensive conclusions. The questionnaire consisted of 17 questions, 5 of which related to the respondent's demographic data.

Results and Discussion: 64% of the respondents do not know that there is only one veterinary university in Hungary, but 55% know that veterinary training lasts 5.5 years. According to 67.3% of respondents, there is a shortage of veterinarians in Hungary. People who believe there is a shortage of veterinarians are less satisfied with veterinary care than those who believe there is no shortage. Animal owners' income has no effect on their satisfaction. Based on the results, we can see that the owner's knowledge about veterinary training and work is still incomplete. Also, the animal keepers' knowledge of the profession has an impact on their satisfaction. We can use these results to educate the owners and improve our communication with them. This way, we can influence the opinion of pet owners, increase their satisfaction, reduce the stress on us and increase the income of our practice.

ÁLLATVÉDELEM

Animal welfare aspects of dog pound operation

L. Lénárt¹
A. Kiss²
D. Bozsó
K. Fodor^{2*}
G. Korsós²

1. Nemzeti Élelmiszerlánc-
biztonsági Hivatal
H-1143 Budapest, Táborkok u. 2.

2. Állatorvostudományi Egyetem,
Laborállat-tudományi
és Állatvédelmi Tanszék
Budapest

*e-mail: fodor.kinga@univet.hu

Az ebrendészeti telepek működtetésének állatvédelmi vonatkozásai

Lénárt Lívia¹, Kiss Annamária², Bozsó Dorottya², Fodor Kinga^{2*}, Korsós Gabriella²

ÖSSZEFOGLALÁS

A kutatás témája részleteiben taglalja, hogy reális-e ma Magyarországon az az elvárás, hogy az ebrendészeti telepek meg tudjanak felelni a rájuk vonatkozó jogi előírásoknak. A szerzők feltételezése szerint nem lehetséges a jelenlegi jogi szabályozások betartása, valamint azok teljeskörű betartásának sok nem kívánatos következménye is lenne, aminek az állatok látnák kárát. A vonatkozó jogszabályok áttekintése után az ebrendészeti telepek vezetőivel folytatott interjúk elemzése alapján összehasonlításra kerültek az elvárások a gyakorlattal. A vizsgált hipotézisek a kutatás segítségével sikeresen bizonyításra kerültek.

SUMMARY

Background: In the research we investigated the current operation methods of dog and cat pounds in Hungary, looked into the relevant legislations and examined how much and in what ways these legislations can be complied with.

Objectives: The aim of the research was to either support or deny two hypotheses. The first hypothesis was that the legislations cannot be fully complied with. The second was that if legislations were fully adhered to, it would have many undesirable consequences, which would result in the overall reduction of animal wellbeing.

Materials and Methods: The method was to interview the managers of ten pounds, who had to answer the same questions regarding the operation of the pound. The answers were then analysed from the view of the relevant laws.

Results and Discussion: Based on the research, recommendations were made regarding possible changes in the legislation, the system and the financial management. We offered solutions on how to run the dog pounds in a more manageable, more animal friendly fashion and how to improve from the health point of view and also shed light on a few discrepancies in the legislation. With the help of the answers received, the two hypotheses were confirmed. The first hypothesis was that current legal regulations cannot be fully complied with. This is clearly confirmed by the fact that none of the sites examined can comply with all regulations. The second hypothesis was that full compliance with regulations would also have many undesirable consequences to the detriment of the animals. This assumption was supported by several facts, for example, if the rules on minimum housing or maximum space had to be observed, in many places animals would not be able to be admitted or be kept longer after the official observation period, and euthanasia due to lack of space is expected. Many sites would cease to operate completely in this case, since their operation was conditional on the absence of euthanasia due to lack of space, and the closure of these pounds would increase the stray animal problem exponentially.

ÁLLATVÉDELEM

75 éve létesítették a Debreceni Állategészségügyi Intézetet

2024. április 30-án a Debreceni Állategészségügyi Intézet létesítésének 75. évfordulója alkalmából szakmai előadásokkal egybekötött jubileumi ünnepséget szerveztek a NÉBIH ÁDI Debreceni telephelyén (4031 Debrecen, Bornemissza utca 3-7.).

Az ünnepségen megjelent az élelmiszeriparért és kereskedelempolitikáért felelős államtitkár DR. NOBILIS MÁRTON, az élelmiszerlánc-felügyeletért felelős helyettes államtitkár DR. FELKAI BEÁTA OLGA, az Országos Főállatorvos DR. PÁSZTOR SZABOLCS, a NÉBIH elnöke DR. NEMES IMRE, Debrecen megyei jogú város Polgármestere DR. PAPP LÁSZLÓ ÉS

DR. KECSKEMÉTI SÁNDOR: 75 éve létesítették a Debreceni Állategészségügyi Intézetet

MARKÓ ERIKA, DR. MATIZ KATALIN, DR. MALIK PÉTER, DR. NÁNDORI ALEXANDRA, DR. KECSKEMÉTI SÁNDOR: Küzdelem a keleti határon, avagy a veszethez legújabb megjele-
nése hazánkban

DR. KOVÁCS ANNA: Újra Európa kapujában? – A juh- és kecskehimlő bemutatása, előfordulásának aktuális helyzete a *FAO Európai és Közép-Ázsiai Regionális Hivatal Virtuális Tanulási Központjának (VLC) tanfolyama alapján*

DR. KECSKEMÉTI DR. TURCSÁNYI IBOLYA: Rutindiagnosztika az ÁDI Debreceni Kórbonctani és Bakteriológiai Osztályának bakteriológiai részlegén

DR. TÖRŐCSIK RÉKA: Szemelvények a baromfikórbonctan anyagából

DR. FÉZER BRIGITTA: A parazitás fertőzöttség helyzete Hajdú-Bihar és Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegyében, avagy, hozott-e változást a kiskérődzők állatjóléti támogatása

DR. BÁLINT ÁDÁM: A madárinfluenza-helyzet aktualitásai 2023/2024

Dr. Kecskeméti Sándor: 75 éve létesítették a Debreceni Állategészségügyi Intézetet megemlékezésének szerkesztett változatát az alábbiakban közöljük.

TISZTELT VENDÉGEINK!

Meghatódva és Nagy Tisztelettel köszöntöm Önöket a Debreceni Állategészségügyi Intézet létesítésének 75. évfordulója alkalmából rendezett ünnepségünkön!

Ezen a mai ünnepségen a múltunk iránti tisztelettel, elődeink emlékének méltó megőrzésével és a jövőbe vetett hit reményével emlékezünk az intézet és munkatársainak eddig elért eredményei előtt! Rendkívül nagy öröm és büszkeség számomra, hogy elfogadták meghívásunkat és együtt ünnepelhetünk. Jelenlétük megtiszteltetés és intézetünk munkájának elismerése.

Az intézetben folyó tevékenységekről rendszeresen jelentek meg jubileumi beszámolók*, ezért most elsősorban és csak vázlatosan – az elmúlt 25-30 év legfontosabb történéseiről, eseményeiről szeretnék megemlékezni.

1949. február 1-én a Földművelésügyi Miniszter a 8605-185.400/1949. II. 2. b. FM számú rendeletével alakult meg a DEBRECENI ÁLLATEGÉSZSÉGÜGYI INTÉZET.

1948-ban (még a hivatalos megalakulás előtt) 4 állandó dolgozója volt az intézetnek, amelyből 2 fő volt állatorvos. Ma 5 főállású, 3 részmunkaidős állatorvos, 1 biológus, 37 laboratóriumi asszisztens és 10 kiszolgáló

Az ünnepi megemlékezés résztvevői
<https://kormany.hu/hirek/kiemelkedo-szakmai-munka-az-elelmiszerlanc-biztonsagaert> (Fotó: VERMES TIBOR).

DR. BOGNÁR LAJOS miniszteri megbízott. A volt ebédlőben az intézet működési területéhez tartozó Vármegyei Főállatorvosok, Vármegyei Kamarai Elnökök, az ÁDI osztályvezetői, az intézetben dolgozott és az intézetért sokat tett állatorvos kollégák foglaltak helyet. Az intézettel kapcsolatban álló állatorvosok online követhették a rendezvényt.

HORVÁTH DOROTTYA Igazgató Asszony megnyitója után DR. NOBILIS MÁRTON és DR. NEMES IMRE, majd Debrecen megyei jogú város Polgármestere DR. PAPP LÁSZLÓ is köszöntötte a résztvevőket. RENDES LÁSZLÓNÉ, NAGY ZOLTÁN laboratóriumi asszisztens, DR. MATIZ KATALIN laboratóriumi állatorvos és DR. KECSKEMÉTI SÁNDOR osztályvezető Elnöki Dicséretben részesült.

A jubileumi ünnepség második részében a következő rendkívül színvonalas, nagy érdeklődéssel kísért előadások hangzottak el:

Parazitológia, Állattan és Halkórtan

A szekcióban négy parazitológiai, két állattani és négy halkórtani előadás hangzott el. A szekció elnöke BASKA FERENC volt.

KEVE GERGŐ, CSÖRGŐ TIBOR, KOVÁTS DÁVID, BENKE ANIKÓ, BENDE ATTILA, ÁGOSTON HUNOR, MÓRO CZ ATTILA, NÉMETH ÁKOS, TAMÁS ENIKŐ ANNA, HUBER ATTILA, GYURÁ CZ JÓZSEF, KEVE GÁBOR, KONTSCHÁN JENŐ, NÉMETH ANNA ÉS HORNOK SÁNDOR „Madárkullancslegyek (Ornithomyinae) vizsgálata és egy afrikai fajuk (*Ornithoctona laticornis*) első európai megjelenése” című előadásukban a madarakon élősködő kullancslegyekkel (Insecta: Hippoboscidae) kapcsolatos vizsgálataikról számoltak be. A vizsgálat célja a 2015 és 2022 között Ócsán, ill. a 2022-ben Fenékpusztán, Dávodon, Tömördön, Szalonnán, a Kolon-tavon és a Lajta-Hanságon, madarokról gyűjtött kullancslegyek morfológiai és molekuláris azonosítása, ill. a parazita-gazda kapcsolatok közötti esetleges trendek kimutatása volt. A mintákat morfológiai határozókulcsok segítségével, valamint molekulárisan is azonosították. A vizsgálat során összesen 237 kullancslegyet távolítottak el madarokról, ill. a gyűrzőhelyek környezetéből. Ezek a paraziták hat különböző fajba tartoztak: *Ornithomya avicularia* ($n = 168$), *Ornithomya biloba* ($n = 23$), *Ornithomya fringillina* ($n = 17$), *Ornithomya chloropus* ($n = 3$), *Ornithoica turdi* ($n = 24$) és *Ornithoctona laticornis* ($n = 1$). Az utóbbi példányt egy kék cinegéről távolították el, 2016 októberében. A statisztikai elemzések bizonyították, hogy, az *O. avicularia*, az *O. fringillina* és az *O. turdi* esetében a gazdaválasztást befolyásolja annak vonulási szokása, élőhelye, valamint a táplálkozási helye is. Jelentős eltérést találtak az egyes fajok temporális eloszlásában is. A legnagyobb számban jelenlévő *O. avicularia* volt az egyetlen faj, amely tavasszal és nyár elején is táplálkozott a befogott madarakon. Eredményeik szerint az Ornithomyinae alcsalád filogenetikailag nem egységes, taxonómiai revízióra szorul. A szerzők szerint ez az első alkalom, amikor az afrikai előfordulású *O. laticornis* fajt Európában azonosították. Annak ellenére, hogy a rendelkezésre álló eddigi információk nem alkalmasak messzemenő következtetések levonására, a tény, hogy a szerzők által talált példány egy rezidens madáron (kék cinege) táplálkozott, valószínűsíti, hogy egy vonuló madáron érkezett az országba, majd gazdaváltás történt. Ez egyben bizonyíték arra is, hogy ez a faj nem csak nyáron, de ősszel is képes túlélni az európai viszonyokat.